

El-allergi ikke anerkendt trods 15 år i Danmark

El-allergikere oplever blandt andet svimmelhed, koncentrationsbesvær og udslæt, når de er i nærheden af for eksempel elmast. *Fotografi: Brugt med tilladelse fra www.sxc.hu*

5 **El-allergikere har i 15 år kæmpet for at få deres lidelse anerkendt som en diagnose. Forskere og eksperter i arbejdsmiljø mener ikke, at der er tilstrækkeligt med videnskabelige beviser.**

Af Maria Le Hanh Nhi Hoang

15 En hverdag uden mobiltelefon, computer eller fjernsyn – en utænkelig situation for de fleste, men en realitet for de mennesker, der lider af el-allergi.

”De, der *virkelig* er ramt, bor faktisk ude i skoven i en hytte eller campingvogn uden strøm. Men det er der kun nogle få, der gør,” siger Alice Jonassen. Hun er el-allergiker og kasserer i Foreningen af El-overfølsomme i Danmark.

25 Foreningen blev oprettet i 1992 og kan i år fejre 15-års fødselsdag. Medlemmerne har i halvandet årti arbejdet for at få anerkendt en lidelse, der hæmmer el-allergikerne i et

30 samfund, som er styret af teknologi og elektricitet.

Foreningen kan dog ikke forvente at få en anerkendelse af Sundhedsstyrelsen i fødselsdagsgave i år. Lidelsen kan ikke klassificeres under den såkaldte ICD-10-35 klassifikation, et system hvor alle diagnoser i Danmark registreres.

Hæmmer foreningens arbejde

40 El-allergikere oplever blandt andet hovedpine, eksem og åndedrætsbesvær, når han eller hun er i nærheden af computere, mobiltelefoner og højspændingsledninger. Alle elektriske45 apparater afgiver såkaldte elektromagnetiske felter, og det er disse felter, der kan udløse symptomer hos en el-allergiker.

Alice Jonassen fortæller, at el-50 allergikere er hæmmet i hverdagen, fordi der er elektronik alle steder. Så det er svært at skabe opmærksomhed omkring foreningen og sygdommen:

”Vi i bestyrelsen er selv ramt, og vi55 har ikke så meget overskud til at sprede budskabet.”

Læger tror ikke på el-allergikere

El-allergikers største problem er dog, at60 lægen ikke tror på dem, når de kommer til konsultation og siger, at de bliver

syge af at være i nærheden af deres fjernsyn eller computer.

”Så bliver den skuffe lukket op, der65 hedder psykiske problemer. Man tror ikke, at sådan noget kan gå ind og give skader,” siger Alice Jonassen. Hun mener, at lægernes mangel på forståelse gør sygdommen dobbelt så svær at leve70 med. El-allergikerne skal både leve med lidelsen og samtidig kæmpe for at blive troet på.

I Sverige godkendte sundheds- myndighederne ifølge Times Online el-75 overfølsomhed som et fysisk handicap i 2000. Fem år senere erkendte Health Protection Agency i England, at elektromagnetiske felter kunne medføre kvalme og hovedpine hos visse personer.80 Anerkendelsen betyder for eksempel, at svenske el-allergikere kan sikre deres hjem mod elektromagnetiske felter med tilskud fra det offentlige.

85 Savner mere forskning

Eva Birch Christensen fra Forbundet af It-professionelle (PROSA) kender til90 problemet med, at folk bliver syge af at være i nærheden af computere og anden elektronik. Hun er faglig sekretær med speciale i arbejdsmiljø og rådgiver de medlemmer, der udviser symptomer på

el-allergi efter at have været i kontakt med elektriske apparater.

95 Hendes råd til de ramte er, at de skal se tiden an, for symptomerne kan også være et tegn på forgiftning – og ikke el-allergi.

100 Computere og anden elektronik indeholder kemiske stoffer som for eksempel flammehæmmere, der skal forhindre maskinerne i at bryde i brand. Personer, der kommer i kontakt med flammehæmmerne, kan blive forgiftet, og det kan udløse symptomer, der minder om allergi. Men hun vil ikke udelukke, at elektromagnetiske felter også kan være synderen:

110 ”Vi ved ikke nok til at udelukke det ene eller det andet,” siger hun.

Jørgen Skotte, seniorforsker hos Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, efterlyser også mere forskning på området.

115 ”Det er ikke mit indtryk, at der er nogle nøjagtige tal på det felt herhjemme,” siger han.

Så længe der ikke bliver forsket inden for området, vil el-allergi ifølge Jørgen

120 Skotte ikke blive anerkendt som en diagnose.

Fakta om el-allergi:

- El-allergi, på engelsk Electrical Hypersensitivity Syndrome – EHS, defineres som personer, der angiver at få allergiske, eller andre, symptomer, når de er nær ved elektriske apparater.

- El-overfølsomme kan blandt andet reagere på højspændningsledninger, it-udstyr, tv, radio, telefon, mobiltelefon, lysstofrør, mikrobølgeovn og trådløst udstyr.

- Symptomer kan være eksem, brændende fornemmelse i huden, hovedpine, kvalme, åndedrætsbesvær, hjertebanken og nedsat immunforsvar.

- Der er ikke tal på, hvor mange el-allergikere, der er i Danmark. I Sverige var det ifølge den svenske Sundhedsstyrelse i 2000 2 procent af den svenske befolkning, der havde el-allergi. I 2001 var tallet 3 procent.

Kilde: Embedslægerne og www.el-allergi.dk